

שבועות

נתיבי-עם, תצד

חג השבועות מוגדר אחרת משאר רגלים. שולחן ערוך בסימן תצ"ד, סעיף א' מגדיר כי "ביום חמישים לספירת העומר הוא חג השבועות". אין שיוך לשום ארוע מיציאת מצרים. לא הסוכות, המנצחות "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים" (ויקרא כג 43) ולא הפסח, המנציח את "...אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים..." (שמות יב 27). ואילו החג שלנו לא מצאנו לו מפורשות שבא להנציח מאורע מיציאת מצרים. זכו שני הרגלים האחרים לשבעת ימים: ראשיתם ביום טוב וסופם ביום טוב ובינתיים- ימי חול-המועד.. השולחן ערוך סיכם את הדינים, כדלקמן:

"סדר התפלה כמו ביום טוב של פסח, ומגדירים " יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו".

"וגומרים את ההלל"

"ומוציאין שני ספרי תורה, וקוראים בראשון, חמישה, מבחדש השלישי עד סוף הסדר"

"ומפטיר קורא בשני "וביום הבכורים" ומפטיר "במרכבה" דיחזקאל, עד "ותשאני רוח".

נתיבי-עם מוסיף: "עין ב'מגן-אברהם' שהנוהג ללמוד תקון שבועות כל הלילה...
אנו בירשלים מנהגנו לקרוא את ברכות השחר, תיכף אחר חצות לילה חוץ מברכות התורה, שמברכין אותן אחר שעלה עמוד השחר" (סימן תצד, סעיף א').
עולה שם גם ענין הטעמים של עשרת הדברות "ומנהגנו בירושלים...שביחיד קורין בטעם תחתון ובצבור בטעם העליון (ואין הבדל בין שבת סדר יתרו ושבת ואתחנן ליום חג השבועות)"

ובאשר ללילמוד התקון של הלילה, "המנהג בארץ ישראל שלא לקרוא משניות בלילי החג, וכן אנו נוהגים."

חג השבועות זכה לקבל "כאילו חול המועד" ומובא בנתיבי-עם (סעיף ג) "ואין אומרים תחנון מתחילת ראש חודש סיון עד שמונה בו, דהיינו אחר אסרו חג".

מנהגנו שלא לומר תחנון עד י"ג בו, כמו שהביא הפרי-חדש והשולחן-גבוה, מפני שיש תשלומים כל השבעה.

ועוד זכה חג השבועות לשי חריג. והוא שיום למחרת החג (האסרו-חג המסורתי), הוא בבחינת יום טוב, במשמעות של יום טבוח. כי נאלץ המקריב לתשלום הקרבן עולה, (עולת ראייה, של עולה הרגל לרגל החג), שאינו מותר בחג, עקב היותו עולה כליל ונשרף באש על המזבח ואין בו חלקים נאכלים על ידי אדם, "לא אכל נפש", כאשר מדובר בחג שחל בשבת. כידוע יום טבוח עבור המקריב הוא יום טוב.. ומכאן הדין (סעיף ג') "אסור להתענות במוצאי חג השבועות". ההגה מעלה את המנהג המקובל בכמה קהילות "לשטוח עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים, זכר לשמחת מתן תורה" ומוסיף גם את המנהג של מאכלי חלב, "ונוהגים בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות" והטעמים ידועים. ומדגיש ההגה את שני הלחם, המונחים על השולחן, המייצג מזבח. זכרון לקרבן שני הלחם שהיו מקריבים ביום הבכורים.

כידוע מנחת החיטים של חג שבועות, בתום עונת השעורה של העומר, מכונה קרבן שתי הלחם, הכולל פר אחד, שני אילים ושבעה כבשים.

יהי רצון שיבנה בית המקדש בימינו ונזכה לראות ולהראות. מעל ומעבר לחגיגות יום ירושלים מצעדי הדגלים, שתפסו נפח רב בימינו. כן ירבו. "שיר המעלות שמחתי ב אומרים לי..."

אהוד

